

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، چراغی فراراه شناخت فرهنگ این مرز و بوم

● کیومرث درخشان
کارشناس علوم ارتباطات

و فنی دنیای کنونی و به فراخور افزایش دانش و بینش فرزندان این مرز و بوم و همگام با ترقیات کشور مراحل توسعه و تکمیل را در آینده بهتر ببیناید. و برای دوستداران فرهنگ و هنر چند هزارساله ایران بیش از پیش مرجعی سودمند و پایگاهی شایسته و در خور هدف مقدس خویش باشد.

سمت چپ درب ورودی ساختمان تالار بزرگ آینه کاری محل نمایش کتابهای چاپ شده توسط انجمن است. و در طبقه دوم سالن اجتماعات و کتابخانه قرار دارد. کتابخانه نسبتاً بزرگی که حدود ۱۸۰۰۰ جلد کتاب را در خود جای داده است. و جایی ساکت و آرام که مراجعه کننده زیادی ندارد و گهگاهی صحبت‌های کارکنان سکوت سالن را می‌شکند و خالی بودن محوطه کتابخانه می‌نماید که انجمن در بین مردم هنوز به آن صورت که باید شناخته نشده است.

سابقه تاریخی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

الف) انجمن آثار ملی (۱۳۰۱ ه. ش تا ۱۳۵۷ ه. ش)
«انجمن آثار و مفاخر فرهنگی» جایگزین «انجمن آثار ملی» و ادامه دهنده آن به شمار می‌رود. انجمن آثار ملی در پاییز سال ۱۳۰۱ ه. ش با تصویب اساسنامه‌ای تشکیل گردید. هدف از تأسیس آن ازدیاد علاقه عامه به آثار قدیمه تاریخی و علمی و سعی در نگهداری صنایع مستظرفه و صنایع دستی و حفظ سبک و شیوه

«انجمن آثار و مفاخر فرهنگی» تهادی است که هدفش شناساندن این گنجینه‌های پرگهر ایران زمین به مردمان به خصوص جوانان و ارجحکاری به زحمات اندیشمندان و مفاخر فرهنگی کشورمان است. تا شاید چراغی باشد فراراه شناخت فرهنگ این مرز و بوم. در این مبحث سعی می‌کنیم با فعالیت‌ها، اهداف و عملکرد این انجمن آشنا شویم:

نمای قدیمی و ظاهر سنتی ساختمان انجمن، که مانند دیگر آثار ایران زمین ذوق و هنر سلیم ایرانی را به نمایش می‌گذارد و مجسمه‌های سنگی برخی از شخصیت‌های شهیر ایرانی، در کنار حوضی که آب از آن

فوران می‌کند با زبان بی‌زبانی می‌نمایند که اینجنا سخن از افتخارات فرهنگ و اندیشه و هنر ایران است و بس. سنگ نوشته روی دیوار سمت راست حیاط، این بنا را چنین معرفی می‌کند:

هر که نه گویای تو خاموش به

هر چه نه یاد تو فراموش به
«این سرای کهنه اعیانی که از نظر نکات معماری ایرانی و آئینه کاری و تزئینات دیگر شایسته نگاهداری و توجه به نظر می‌رسد در زبان مظفرالدین شاه قاجار، ضمن مجموعه ساختمان‌های متعلق به حسین پاشاخان وزیر دربار آن زمان و ملقب به امیربهدار احداث گشته، تاریخ مرقوم بر سقف دهلیز جنوبی تالار آئینه آن ۱۳۱۸ قمری مقارن با ۱۲۷۹ شمسی است. انجمن آثار ملی که در سال ۱۳۰۱ شمسی به ریاست نخست وزیر وقت به همراه جمعی از شخصیت‌های دلسوز و علاقمند به آثار تاریخی و باستانی و مفاخر در گذشته ایران تأسیس شده و از داشتن محل اختصاصی محروم بود در سال ۱۳۴۶ شمسی آن را خریداری نمود و پس از انجام تعمیرات اساسی و مفصل با رعایت شیوه اصیل و قدیمی بنا، آن را مقر دائمی خود قرار داد. امید می‌رود این مرکز پژوهش و کانون کوشش که هدف اصلی از ایجاد آن تلاش در راه بزرگداشت مفاخر فرهنگی ایران و پاس حرمت و آشنایی بیشتر به یادگاری‌های تاریخی و ملی و آثار معنوی این سرزمین باستانی است و در طول نزدیک پنجاه سال که از تاریخ ایجاد آن می‌گذرد به اندازه امکانات خود، منشاء خدمات و آثاری درباره بزرگان علم و ادب و افتخارات گذشته میهن گرامی بوده است. به موازات پیشرفت‌های علمی

تاریخ چند هزار ساله کشور عزیزمان ایران، یاد و نام بسیاری از بزرگان را در دل خود جای داده است که معرفی زندگینامه و آثار ارزنده هریک از آنان، نیاز به سال‌ها تحقیق و تفحص داشته و بویژه با بررسی تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام، نقش برجسته علما، دانشمندان، شاعران و نام‌آوران فرهنگی ایرانی در شکوه و عظمت و شکوفایی فرهنگ اسلامی، به خوبی نمایان است.

نام ایران و ایرانی همواره با ادب و فرهنگ و اندیشه همراه بوده، و در میان تمدن‌های درخشان روزگار، ایران، به عنوان مهد فرهنگ و ادب و علم و مظهر دانشمندان و اندیشمندان شناخته شده است. و چه بسیارند فرهیختگان کشورهای مغرب زمین که علی‌رغم تعصبات و کتمان حقایق، خاضعانه در مقابل عظمت افکار و اندیشه بلند دانشمندان و شاعران این مرز و بوم مانند: حافظ، خیام، مولانا، ابوعلی سینا، خوارزمی و... سر تعظیم فرود آورده، شناخت افکار و مطالعه و ترجمه آثار این بزرگان را برای خود افتخار می‌دانند.

تهاجم همه گیر و حساب شده فرهنگ استکباری غرب، در سال‌های اخیر رسالتی خطیر، را برای شناساندن افکار و آثار بزرگان اسلام و ایران به مردم و به ویژه نوجوانان و جوانان بیش از پیش آشکار می‌سازد. جای، جای کشور عزیز و اسلامی‌مان ایران، مدفن و مسکن بزرگان گمنامی بوده است که یاد آثار گرانبه‌ای آنها علی‌رغم قابلیت‌های فرهنگی و علمی در گردباد حوادث تاریخ، محو و یا به علت کینه و عداوت حکام و تاخت و تاز اقوام ویرانگر، به فراموشی سپرده شده است.

قدیم آنها بود. نخستین اقدام مهم و اساسی انجمن مذکور در بزرگداشت مفاخر ایران، بنای آرامگاه «حکیم ابوالقاسم فردوسی طوسی» و تشکیل مجمع بین‌المللی به مناسبت هزارمین سال تولد وی بود، که در سال ۱۳۱۳ ه. ش برگزار گردید.

پس از مراسم مذکور انجمن تا آذرماه سال ۱۳۲۳ به دلیل تحولات سیاسی و نظامی که در ایران آن زمان ایجاد گردیده بود از فعالیت بازماند. و در این تاریخ بود که با تصویب اساسنامه جدیدی از نو به وجود آمد. و منشاء خدمات ارزنده‌ای شد که اهم آنها را می‌توان به شرح زیر متذکر شد:

ساخت آرامگاه برای بزرگان نام‌آور ایران چون حکیم فرزانه ابوالقاسم فردوسی، ابن سینا، سعدی، نادرشاه افشار، حکیم عمر خیام، شیخ فریدالدین عطار نیشابوری، استاد کمال‌الملک، باباطاهر، صائب تبریزی، شیخ روزبهان، سیبویه، شیخ ابوالحسن خرقانی، شاه شجاع، ابن یمن فریومدی، ابوالحسن بیهقی، اوحدی مراغه‌ای و بسیاری از بزرگان دیگر، همانند احداث بنای معظمی در گورستان تاریخی سرخاب تبریز در مجاورت بقعه متبرک سیدحمزه و آرامگاه شادروان ثقة‌الاسلام شهید، به یاد سراینندگان و ادبای مدفون در خطه آذربایجان.

لازم به توضیح است که انجمن آثار ملی تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی بیش از ۳۰ آرامگاه و بنای یادبود که بعضاً دارای کتابخانه‌های جنبی و سالن‌های سخنرانی و همچنین فضاهای آموزشی مناسب بوده‌اند را احداث نموده است.

کمک به تعمیر بناهای تاریخی ایران در اصفهان، شیراز و خراسان

طبع و نشر قریب به ۱۴۲ عنوان کتاب و رساله (که غالباً صبغه اسلامی داشته‌اند) از آثار بزرگان ایران و کتاب‌های مربوط به جغرافیای تاریخی شهرها و باستان‌شناسی، از جمله:

فهرست مختصری از آثار و ائینه تاریخی ایران -

شهریور ماه ۱۳۰۴

آثار ملی ایران (سخنرانی پروفیسور هرستفلد) - مهرماه ۱۳۰۴

شاهنامه و تاریخ (سخنرانی پروفیسور هرستفلد) - شهریورماه ۱۳۰۵
تحقیق مختصر در احوال و زندگانی فردوسی (به قلم فاطمه سیاح) ۱۳۱۳
و....

سفارش به ساخت ۷ طرح سیاه قلم از شعرا و دانشمندان ایران و همچنین ۱۳ تندیس توسط انجمن آثار ملی از جنس گچ - سنگ مرمر، سپری و از جنس برنز به شرح ذیل: (لازم به ذکر است که کلیه طرح‌های زیر به وسیله زنده‌یاد استاد ابوالحسن خان صدیقی تهیه گردیده است.)

مجسمه نشسته فردوسی از سنگ مرمر، هدیه دولت ایران به دولت ایتالیا

مجسمه نشسته فردوسی از سنگ مرمر در باغ آرامگاه فردوسی در شهر طوس

مجسمه بزرگی عظیم‌الحدث در باغ نادری در شهر مشهد مقدس

مجسمه نیم تنه خیام از سنگ مرمر در آرامگاه خیام در شهر نیشابور

مجسمه نشسته خیام از سنگ مرمر در پارک لاله تهران

مجسمه ایستاده فردوسی از سنگ مرمر در میدان فردوسی تهران

کتیبه نیم برجسته از صورت کمال‌الملک در آرامگاه کمال‌الملک در شهر نیشابور

نیم تنه نادرشاه در موزه نادری آرامگاه نادرشاه در شهر مشهد مقدس

مجسمه امریکبر در ایتالیا

مجسمه یعقوب لیث صفاری در زابل

مجسمه بوعلی سینا از سنگ مرمریت در شهر مشهد مقدس

مجسمه سعدی از سنگ مرمریت در شهر شیراز

مجسمه فرشته عدالت از سنگ مرمریت در کاخ دادگستری

برگزاری مجمع بین‌المللی بزرگداشت ابن سینا در سال ۱۳۳۳ ه. ش

خرید ساختمان قدیمی در سال ۱۳۴۶ برای انجمن آثار ملی

(ب) انجمن آثار و مفاخر فرهنگی (۱۳۵۷ ه. ش تاکنون)

پس از پیروزی انقلاب اسلامی با توجه به آنکه اکثر اعضای هیأت موسس «انجمن آثار ملی» از افراد منتفذ رژیم بودند، عملاً امکان تشکیل و ادامه کار هیأت مزبور منتفی گردید و در وضعیت خاص ماه‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، دولت خود متکفل اداره انجمن آثار ملی شد.

در سال ۱۳۶۵ با توجه به بررسی‌های مفصل شورای فرهنگ عمومی و تشخیص ضرورت انتظام بخشیدن به امر معرفی و بزرگداشت سرآمدان و مفاخر اسلام در ایران تصمیم گرفته شد که انجمن آثار ملی با تغییر مختصر در وظایف و تغییر نام به «انجمن آثار و مفاخر فرهنگی» شروع به فعالیت مجدد نماید.

پیشنهاد مزبور از طریق وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی به ریاست محترم شورای عالی انقلاب

فرهنگی ارائه شد و در سال ۱۳۶۶ رئوس اصلی اساسنامه جدید انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

پس از آن تا سال ۱۳۷۰ اقدام موثری در مورد راه‌اندازی انجمن به عمل نیامد. تا اینکه در نیمه دوم سال ۱۳۷۰ اعضای تکمیلی هیأت امنای انجمن به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و از سوی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی مدیر اجرایی انجمن برای راه‌اندازی آن تعیین گردید.

با این وجود انجمن تا سال ۱۳۷۲ فاقد هرگونه اعتبار جاری برای انجام فعالیت‌ها و وظایف محوله خود بود و تنها براساس مساعدت‌های وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و کمک ارگانها و شخصیت‌های مختلف بود که توانست اقداماتی جهت راه‌اندازی انجمن شکل گیرد. لذا با عنایت به مطالب مذکور، فعالیت رسمی و عملی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی پس از مصوبه جلسه ۲۵۸ مورخه ۷۳/۶/۱ شورای مشترک و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی و تصویب متمم اساسنامه پس از گذشت ۱۳ سال وقفه در انجام وظایف اصلی انجمن در سال ۱۳۷۳ آغاز گردید.

اساسنامه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

اساسنامه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در سال ۱۳۶۶ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید. در این اساسنامه چنین آمده است: به منظور تحقق اهداف و وظایف مشروحه ذیل، انجمن تحت عنوان «انجمن آثار و مفاخر فرهنگی» تأسیس می‌شود:

ماده ۱. هدف

معرفی و بزرگداشت عالمان و متفکران عرصه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و احیا و انتشار آثار ارزنده آنان و همچنین معرفی آثار فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و نقش و سهم ایرانیان در اعتلاء و ارتقای آن.

ماده ۲. رئوس وظایف

الف. تهیه و انتشار زندگینامه عالمان و متفکرانی که در اعتلای فرهنگ و تمدن اسلام و ایران منشاء اثر بوده‌اند و احیای آثار آنان.

ب. برگزاری مجامع تحقیقی و برپایی مراسم بزرگداشت و کمک به ساختن بناهای یادبود و امثال آن و مشارکت مؤثر در سمینارها، مجامع و نمایشگاه‌های فرهنگی مهم ایران و جهان

ج. تجلیل، تشویق و حمایت از پدیدآورندگان آثار فرهنگی و علمی ارزنده و همکاری در امر انتخاب کتاب‌های برگزیده سال.

د. مبادله اطلاعات و همکاری با موسسات فرهنگی و کتابخانه‌های داخل و خارج کشور در زمینه تهیه و تکمیل فهرست مجموعه‌های نفیس فرهنگی و هنری و کتابها و نسخ خطی و تلاش در نشر این کتابها و نسخ و تشویق و ترغیب به تحقیق در آثار ارزنده فرهنگ اسلام و ایران.

ه. معرفی تاریخ فرهنگ اسلام در ایران و به ویژه سهم ایرانیان در خدمت به اسلام و تمدن اسلامی و میراث اسلام در ایران.

ماده ۳. اعضای هیأت امنا:

ریاست جمهوری (ریاست عالی)

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

سه نفر از استادان و شخصیت‌های دانشگاهی به معرفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی

سه نفر از علما و شخصیت‌های فرهنگی و هنری کشور به معرفی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی.

سازمان و وظایف انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

فرهنگی

سازمان و زیرمجموعه‌ها و وظایف انجمن به شرح زیر است:

الف. شرح وظایف و جایگاه مدیریت مجامع و بزرگداشت‌ها

مدیریت مجامع و بزرگداشت‌ها به طور مستقیم تحت نظر هیأت مدیره می‌باشد و مأموریت و هدف آن معرفی و بزرگداشت مشاهیر علمی فرهنگی اسلام و ایران از طریق هدایت و برگزاری مجامع و بزرگداشت‌ها

و مراسم و ساختن بناهای یادبود است. و در راستای رسیدن به هدف، وظایف کلی زیر را برعهده دارد:

برگزاری مجامع تحقیقی و برپایی مراسم بزرگداشت مشاهیر فرهنگی اسلام و ایران

هدایت و نظارت بر مجامع و بزرگداشت‌هایی که توسط شعب انجمن برگزار می‌گردد.

مشارکت مؤثر در گردهم‌آیی‌ها، و نمایشگاه‌های فرهنگی مهم ایران و جهان

پیگیری و کمک به ساختمان مقابر و بناهای یادبود مشاهیر فرهنگی

مبادله اطلاعات و همکاری درخصوص مفاخر فرهنگی اسلام و ایران با موسسات فرهنگی داخل و خارج کشور

تهیه آرشیو اطلاعات راجع به عالمان و متفکران عرصه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران

شناسایی و همکاری با محققان، دانشمندان و رجال علمی فرهنگی معاصر

ب. شرح وظایف و جایگاه مدیریت انتشارات

واحد انتشارات انجمن نیز به طور مستقیم تحت نظر هیأت مدیره می‌باشد و مأموریت واحد انتشارات عبارت است از پیگیری جهت چاپ، انتشار و ترجمه کتاب‌هایی که دربرگیرنده معرفی عالمان و متفکران عرصه فرهنگ و تمدن ایران و اسلام می‌باشد. و وظایف این واحد عبارتست از:

ویرایش

ویراستاری

آماده‌سازی: حروفچینی، تصحیح، ماکت و صفحه‌بندی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی، تهیه طرح روی جلد.

نظارت بر چاپ: نظارت بر حروفچینی و تعیین حروف - نظارت بر لیتوگرافی. نظارت بر چاپ و صحافی.

ج. شرح وظایف و جایگاه روابط عمومی

هدف و مأموریت روابط عمومی مطرح کردن انجمن در رسانه‌های جمعی، مجامع و مراکز علمی و فرهنگی (به ویژه دانشگاه‌ها) و مردم فرهنگ دوست، و در این راستا وظایف ذیل را برعهده دارد:

تولید برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در جهت تحقق اهداف انجمن

تهیه گزارش نامه‌های خبری و تبلیغی

انتشار مجله‌ای به عنوان ارگان رسمی انجمن

انعکاس اخبار مربوط به انجمن در رسانه‌ها

تدوین و تنظیم کتابی جهت انعکاس فعالیت‌های انجمن (به صورت سالنامه)

برقراری ارتباط انجمن با مردم و نهادهای دولتی

برگزاری جلسات و مراسم

تهیه بولتن بریده جراید

سیاست‌ها و خط مشی کلی که تعیین‌کننده حدود و ثغور فعالیت‌ها می‌باشد:

آشنایی هرچه بیشتر مردم، به ویژه افشار فرهنگ دوست با فعالیت‌های انجمن

جذب محققان، مؤلفان، مترجمان و صاحب‌نظران به انجمن

تبادل آراء و مشاوره و همکاری انجمن با مراکز علمی فرهنگی داخل و خارج از کشور

استفاده از ظرفیت‌های موجود جهت برخورداری از همکاری ارگان‌ها و موسسات رفاهی برای ارائه خدمات و سرویس‌دهی لازم به رجال، مشاهیر و مفاخر فرهنگی

ارتباط و همکاری متقابل با روابط عمومی وزارتخانه‌ها و دانشگاه‌ها و...

تلاش جهت جذب هرچه بیشتر مردم به ویژه دانش‌پژوهان و استادان به عضویت رسمی و افتخاری انجمن.

بهره‌برداری مفید از انواع رشته‌های هنری در جهت معرفی هرچه بیشتر مشاهیر و مفاخر فرهنگی در سطح داخلی و خارجی

رعایت اصل بی‌طرفی نسبت به جناح‌های فکری موجود.

د. شرح وظایف مدیریت پژوهش

بخش پژوهش به طور مستقیم تحت نظر هیأت مدیره می‌باشد. و مأموریت انجام پژوهش‌ها و مطالعات موردنیاز انجمن، سرویس‌دهی کتاب‌ها و نشریات به مراجعین طبق ضوابط تعیین شده، ارائه اطلاعات لازم در حدود و ثغور کاری به مراجعین را به عهده دارد.

وظایف:

شناسایی کتاب‌ها و منابعی که به معرفی رجال برجسته علمی و فرهنگی پرداخته‌اند.

پژوهش در زمینه مشخصات مقابر و بناهای یادبود نام‌آوران علمی فرهنگی

پیشنهاد اصلاح، چاپ و تجدید چاپ کتاب‌های مفید

تهیه برگه‌های مشخصات کتاب و تنظیم آنها

انتخاب، تهیه و ثبت کتاب‌ها و نشریات موجود

ارائه و سرویس‌دهی کتاب‌ها و نشریات به مراجعین طبق ضوابط

تهیه فهرست توصیفی و تحلیلی و مشخصات نشر کتاب

تهیه آمارها و فهرست‌ها و انجام فعالیت‌های

نمونه‌ای از دستخط‌های مشاهیر فرهنگی
نمونه‌ای از امضاهای مشاهیر فرهنگی
سیر تکوین و تدوین زندگینامه نویسی در ایران
نمایشگاه کتاب‌های خطی
نمایشگاه و فروشگاه کتاب
برگزاری نخستین دوره مسابقه مقاله‌نویسی درباره
مشاهیر فرهنگی کشور
برپایی نمایشگاه «آثار ایران در سفرنامه‌ها» از تاریخ

۱۲ الی ۲۴ بهمن ماه ۱۳۷۶ مشتمل بر:
گردآوری مجموعه نفیسی از کتابهای سفرنامه‌نویسی
پیرامون اوضاع و احوال سیاسی اجتماعی
ایران در ادوار مختلف تاریخی از «گزنفون» تا
ناصرخسرو قبادیانی به زبانهای فارسی و لاتین
تابلوهای رنگ و روغن متعلق به مشاهیر و مفاخر
فرهنگی ایران در اعصار مختلف تاریخی
تابلوهایی مشتمل بر تصاویری از نوع پوشش و

ادوات نظامی ایران در ادوار مختلف تاریخی که
توسط سیاحان و سفرنامه‌نویس‌های ایرانی و خارجی
ترسیم گردیده است.

نمایشگاهی مشتمل بر انتشارات انجمن از بدو
تأسیس تاکنون
برپایی نمایشگاه «ایران در سفرنامه» دهه فجر ۷۷
برپایی نمایشگاه «نسخ خطی علوم طب و پزشکی»
دهه فجر ۷۷

انتشارات انجمن:

انتشارات انجمن آثار و مفاخر فرهنگی از سال
۱۳۷۴ فعالیت مستمر خود را آغاز کرده و قبل از این از
آغاز پیروزی انقلاب تا این تاریخ کلاً ۱۲ عنوان کتاب
چاپ شده بود و از طریق چاپ، تألیف و انتشار کتابهای
سودمندی همچون «گنجینه ایران» که مجموعه‌ای است

نمایشگاه بوستان فرزندانگان: (۱۸ بهمن الی ۲ اسفند ۱۳۷۴)
نمایشگاه بوستان فرزندانگان مشتمل بوده بر تصاویر
مشاهیر فرهنگی از زکریای رازی تا معاصرین.
همچنین نمایشگاه کتاب شامل مجموعه انتشارات
انجمن از بدو تأسیس تاکنون به همراه فروشگاه کتاب.
در ضمن در کنار تابلوهای رنگ روغن (بالغ بر بیش از
۵۰ عدد تابلوی رنگ و روغن در ابعاد ۱۱۰×۷۰ که به
سفارش انجمن برای نمایشگاه مذکور ترسیم گردید)
هریک از مشاهیر فرهنگی کشور گزیده‌ای از تألیفات
آنان جهت بازدید مدعوین به همراه نمونه‌هایی از
دستخط و عکس آرامگاه‌های آنان گردآوری شده بود.
برپایی نمایشگاه «زندگینامه‌ها» از تاریخ ۱۵ بهمن
لغایت ۲ اسفندماه ۱۳۷۵ مشتمل بر:
تابلو رنگ و روغن مشاهیر ایران

تخصصی کتابداری برحسب نیاز
شعب انجمن

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به غیر از تهران در
اکثر استان‌های کشور شعبه دایر نموده است. از جمله:
شعبه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در استان آذربایجان
شرقی، غربی، اصفهان، خراسان، خوزستان، فارس،
مرکزی، همدان، کرمان، زنجان، لرستان، کرمانشاه،
هرمزگان، اردبیل، سمنان، قم و... .

هدف از تشکیل شعبه‌های انجمن آثار و مفاخر
فرهنگی و وظایف آنها همان اهداف و وظایف تعیین
شده در ماده‌های ۱ و ۲ اساسنامه مصوب شورای عالی
انقلاب فرهنگی است.

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی تاکنون اقدام به
برپایی... مراسم بزرگداشت مفاخر فرهنگی کشور در
شهرستان‌ها و... مراسم بزرگداشت در تهران نموده
است. که فهرست آن به شرح ذیل می‌باشد:

برپایی نمایشگاه‌ها

نمایشگاه‌هایی که تاکنون توسط انجمن برگزار
شده است بدین شرح است.

نمایشگاه قلم تاریخ (۱۹ بهمن الی ۴ اسفند ماه سال
۱۳۷۳):

در این نمایشگاه برای اولین بار ۴۰۰ دست نوشته از
مشاهیر ایران از قرن پنجم تا قرن حاضر از ابن سینا، تا
زریاب خوبی به معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت.
نمایشگاه قلم تاریخ شامل هفت بخش به ترتیب زیر
بوده است:

قلم راستین تاریخ، دستخط و قلم حضرت امام(ره)،
دستخط مقام معظم رهبری
دست نوشته‌های مشاهیر به صورت بازسازی شده
دست نوشته‌های مشاهیر به صورت عکس
دست نوشته‌های مولفین در صفحاتی از تألیفاتشان
نسخه‌های خطی ارزشمند
دست نوشته‌های مشاهیر به صورت سند اصلی
نمایشگاه و فروشگاه کتاب

مشمول بر تاریخ، جغرافیا، باستان‌شناسی، زبان، فرهنگ، آداب و رسوم و جغرافیای تاریخی مناطق و نواحی مختلف ایران که توسط برجسته‌ترین پژوهشگران و محققان ایران اسلامی تهیه و تنظیم شده خدمات ارزنده‌ای به جامعه فرهنگی ایران اسلامی ارائه کرده است.

این مؤلفان با جان و دل و عشق به میهن اسلامی هر جا اثری با ارزش و تاریخی یا سندی یا سنگ‌نوشته‌ای یافته‌اند به ثبت و تحقیق آن پرداخته‌اند. مضاف بر این به علت کمیاب شدن کتاب‌های مذکور و همچنین نیاز مبرم کتابخانه‌ها به خصوص مراکز تحقیقاتی و پژوهشگران به آنان، مدیریت انتشارات انجمن آثار و مفاخر فرهنگی اقدام به تجدید چاپ این کتاب‌ها نموده است.

در ذیل فهرست کتاب‌های گنجینه ایران را که مدیریت مذکور منتشر و تجدید چاپ نموده است ارائه می‌گردد. (تصویر از کتابچه گرفته شود.)

کتابخانه و بخش نسخ خطی

کتابخانه انجمن یکی از قسمت‌های واحد پژوهش می‌باشد که بنا به دلایلی بعد از انقلاب از فعالیت بازماند و تا سال ۱۳۷۳ که امکان فعالیت جدی نداشته است. در این سال بود که فعالیت کتابخانه با کارکنان جدید و کارآمد به طور جدی با حدود ۱۸۰۰۰ جلد کتاب آغاز گردید.

جمع‌بندی

آقای دکتر مهدی محقق رئیس هیئت مدیره انجمن، مشکلات و نقاط قوت و ضعف انجمن را چنین می‌شمرد:

- عدم شناخت عموم مردم از موجودیت این انجمن
- عدم شناخت کافی نهادها نسبت به فعالیت‌ها و

اهداف انجمن

- نامشخص بودن منابع درآمدی برای اداره انجمن و برنامه‌ریزی آن

- فقدان اعتبار عمرانی جهت گسترش فعالیت‌های انجمن در عمران و مرمت و بازسازی و نگهداری و حفظ آثار فرهنگی کشور

از نقاط قوت انجمن آثار و مفاخر فرهنگی این است که از پشتوانه و سابقه «انجمن آثار ملی» با بیش از نیم قرن خدمت بهره‌مند است. و از حمایت‌ها و پشتیبانی‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برخوردار بوده و در بزرگداشت و معرفی سرآمدان ایران و اسلام جایگاه مناسب و بدون تداخل دارد. در زمینه ایران‌شناسی و سرآمدان سرزمین‌مان ایران، از کتابخانه تخصصی و غنی بهره‌مند است. و در این زمینه کتاب‌های ارزنده ملی و اسلامی زیادی را داراست.

اما انجمن از اعتبارات کافی و مورد نیاز برای اجرای وظایف محوله بهره‌مند نیست و جایگزینی انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به جای «انجمن آثار ملی» سابق، تبیین کافی نشده است. و نیروی انسانی کافی در اختیار ندارد. و همچنین فروشگاه‌های کافی برای توزیع کتاب‌های انجمن در اختیار ندارد.

امید است که انجمن آثار و مفاخر فرهنگی با پشت‌سر گذاشتن مشکلات و نارسایی‌ها به تداعی آثار ملی و اسلامی جهت نمو ایمان اسلامی و غرور ملی و پرداختن به انگیزه‌های وابسته به نیازهای متعالی آدمی، تلاش شایان نماید. و بین گذشتگان و افتخارات فرهنگ و تمدن ایرانی و اسلامی و امروزی‌های تشنه آموختن و یادگیری پل‌های مستحکم برقرار کند. و جوانان و نوجوانان این مرزوبوم را با گذشته‌های مملو از افتخار خود آشنا تر سازد. تا با علم بر آنها بیش از پیش بر هنر اسلاف خود بیابد و از آنها برای برقراری آینده‌ای پربار تر بهره‌گیرد ان شاء الله.

در پایان از همکاری خانم محمدی مسؤول روابط عمومی و دیگر همکارانشان سپاسگزاریم.

